

Posudek na diplomovou práci kolegy Bc. Michala Dvořáka :**Deleuzovo pojetí času prostřednictvím umění**

Je třeba otevřeně říci, opět máme před sebou výbornou filosofickou úvahu o tématu, jež dráždí a provokuje myslitele alespoň sto padesát let, pomineme-li Aristotelovy, Augustinovy a Kantovy úvahy o čase. Ano „čas“ je stále velkou neznámou, nedá se zpředmětnit a pokud se tak učiní, pak okamžitě souhlasíme s Augustinem, protože v takovém okamžiku, času nerozumíme.

Moderní umění je časové, to je bez debaty, je filosoficky časové, je hledáním nejen ztraceného času s Proustem, ale i s koextenzivitou „špičky nože“, což je Bergsonovo vysvětlení počítku vůně růže ze vzpomínky na své šťastné dětství. Počitek není datum, je proudem elan vital jako u Bergsona je jeho celá ontologie, bez počátku a bez konce, a proto je intuice, která proudí s tímto proudem a uvědomuje si samu sebe, pro Bergsona tak důležitá. Časovost pochopená Aristotelem jako arithmos kineseos, jako číslo pohybu, je něčím, co je všemi těmito filosofy neustále překonávána, i když celý technický svět je veden tímto „čase“ jakožto základem.

Autor si velmi dobře uvědomuje tyto konsekvence, všechny filosofy, o kterých pojednává ve své práci má dokonale pochopené a jeho text představuje srovnávací studii „časovosti“ u těchto myslitelů, přičemž Deleuze představuje vrchol všech těchto intencí. Deleuze odmítá reflexi a požaduje vlastní tvorbu z vlastních počátků, ale přesto nachází totéž, co zde už bylo vymyšleno, protože téměř všichni velcí myslitelé minulého století považují čas za nejvyšší tajemství, zatímco „prostor“, který vévodil myšlení sedmnáctého a osmnáctého století zůstává v pozadí. Paměť, koextenzivita počítku s podstatnou minulostí, které Němci říkají „die Gewesenheit“ oproti technické historii, která popisuje sukcesi ve smyslu aristotelského času, (tzv. die Vergangenheit) – to vše je obsaženo i v Husserlovi, v jeho spisech, kde čas je to nejdůležitější ze všeho a stejně tak i u Heideggera.

Zajímavé je, že umění je „zachváčeno“ stejnou otázkou, protože v časovosti umělci zahlédají podstatu současna. Je třeba zdůraznit, že jde o práci nevšední, přesně vymezenou, dobře formulovanou s věčným problémem, který je osou nepolitické filosofie i v dnešní době. V každém případě práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení **výborně**.

V Praze dne 11. 5. 2020

prof. PhDr. Anna Hogenová, CSc.

